

ХРОНІКА

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧУНКА

У ЛЬВОВІ.

Справозданє за місяці: вересень—грудень.

ЗМІСТ: Засідання Виділу. — Засідання секцій (Вол. Дорошенко — Проба російської бібліографії по українознавству. Др. І. Франко — Студії над українськими народними піснями. Той сам — Справа зміни руської азбуки в 1859 р. Др. Зенон Кузеля — Причинки до студій над нашою еміграцією, П. Ф. Срібний — Організація львівської Ставропігії від кінця XVI до половини XVII в. М. Зубрицький — Мастковий стан селян у Мшанци, Старосамбірського пов. в 1910 р. Др. Ст. Балеї — Поняте психологічної основи почувань. Той сам — Про різницю між почуваннями осудними і представними. Др. В. Охримович — Українські правничі приповідки. Др. Ст. Баран — Конфесійні і національні перемиї в гал. серед. школах в рр. 1896—1908. Др. Я. Гординський — Уривок південно-руського Псалтира XIII—XIV в. Др. І. Франко — Щасливий чоловік. Др. Іл. Свенціцький — Буцацьке євангеліє. Др. З. Кузеля — Україн. похоронні звичаї і обряди в етнографічній літературі. Авдрій Франко — Григорій Ількевич як етнограф. В. Кучер — Динаміка електрону. В. Каліцун — Конструкція плоскої V-го степеня з почвірною точкою). — Засідання комісії. — Справозданя з екскурсій: антропологічна екскурсія Ів. Раковського, географічна екскурсія С. Рудницького і етнографічна екскурсія З. Кузелі. — Яків Шульгин (некрольог). — Справозданє з бібліотеки. — Справозданє з музея. — Товариства й інституції, що приступили до обміну виданнями. — Нові виданя Товариства.

Засіданя Виділу.

ХІІ зас. дня 6 вересня.

1) Постановлено запрошувати на засідання Виділу для інформації від бібліотеки д. Ів. Кревецького, від музея д. М. Залізняка і від бібліографічного бюро д. В. Дорошенка. 2) Принято до відомости, що

міністерство просвіти признало Товариству в 1911 р. і виплатило 2000 кор. субвенції на закупно творів штуки до музею. 3) Принято на другого аплікавта до бібліотеки д. Ів. Крипакевича з місячною платнею 50 кор. і визначено йому урядові години рано в порученім відбирати грошеві посилки. 4) Постановлено передати касу і заряд „Акад. Дому“ на місце д. В. Козловського, що виїждить, д. О. Роздольському. 5) Постановлено помешканє по д. В. Козловськїм прилучити до музею і справити до нього відповідне уладженє. 6) Принято і затверджено новий регулямін видань та цїнник гонорарів. 7) Відчитано запросини тов. „Сокил“ у Львові до участі в здвигу і постановлено виплатити на цвяшок до прапора 25 кор. та закупити два метри площі за 10 кор. 8) Відчитано письмо Краєвого Шкільного Союзу в справі наложеня податку на урядників Товариства в користь шкільного фонду і постановлено намість того стягати при виплаті гонорарів датки на Рідну Школу в висоті стемплів II скалі. 9) Принято до відомости поляку проф. Мик. Ів. Петрова в Києві за вибір його дійсним членом.

XIII зас. дня 19 вересня.

1) Відчитано і принято до відома протокол остатних загальних зборів. 2) На час виїзду дра С. Томашівського покликано до Виділу заступника дра Ів. Раковського. До каменичної комісії вибрано дра В. Охримовича, а тимчасовим рахунковим референтом видає д. О. Роздольського. 3) Принято до відомости справозданє дра С. Томашівського в перебігу страйку в переплетні і одобрено його розпорядженє. 4) Визначено на закупно буковинських вишивок до музею 200 кор. 5) Постановлено передрукувати VI—VII т. творів С. Руданського в 1000 примірниках. 6) Вибрано делегатом Виділу до комітету для завідуваня „Торговельною школою“ д. Ів. Джджору.

XIV зас. дня 4 жовтня.

1) Принято регулямін для мешканців „Академ. Дому“ і постановлено надрукувати його та розвісити у всіх кімнатах. 2) Принято до відомости, що мат. прир. лікарська секція уконституувала ся на ново і вибрала нову редакцію „Збірника“. 3) Принято до відомости, що міністерство просвіти прихилило ся до просьби Товариства й іменувало дра С. Томашівського членом римського „In-

stituto austriaco di studii storici" на протяз трьох місяців. 4) Переведено дискусію над проектом службової прагматики для секретаря В. Гнатюка, предложеним дром В. Охримовичем іменем окремої комісії, але дефінітивне погоджене справи відложено на дальше засіданє. Дискутовано також загально над проектом службової прагматики для інших урядників канцелярії, бібліотеки й музею.

XV зас. дня 26 жовтня.

1) Постановлено виплатити комітетови для обходу столітних уродия М. Шашкевича даток у квоті 10 кор. на покритє видатків. 2) Ухвалено вислати виданя Товариства приватній укр. гімназії в Чорткові. 3) Постановлено вислати дру М. Кордубі безплатно ті виданя, котрі він скоче рецензувати в „Zeitschrift für osteurop. Geschichte“. 4) Принято до відомости, що страйк у переплетні скінчив ся корисно для Товариства.

XVI зас. дня 2 падолиста.

1) Принято до відомости заяву д. О. Ровдольського про недугу секретаря В. Гнатюка. 2) Постановлено не давати мешкань в „Акад. Домі“ на кредит. 3) Поновлено давнійшу ухвалу в справі заведеня електричного світла в льокалях Товариства і передано переведене справи д. Гр. Пежанському. 4) Звільнено д. Волод. Дорошенко від занять у музею. 5) Підвишено платню аплікантови музею М. Залізнякави до 100 кор. місячно. 6) Переведено нову дискусію над рефератом дра В. Охримовича в справі службової прагматики для урядників Товариства і подано прагматичній комісії такі директиви: а) Вляборат комісії має відносити ся лише до урядників канцелярії, бібліотеки й музею. б) Замість загального проекту службової прагматики комісія має виготовити проект окремих контрактів для поодиноких урядників у вв'язку з загальним фінансовим пляном. 7) Постановлено вислати подяку послам О. Колессі, К. Левицькому й Т. Окуневському за їх заходи коло підвисненя державної субвенції для Товариства.

XVII зас. дня 15 падолиста.

1) Затверджено нововибраних дійсних членів в історично-філософичній секції: а) Миколу Василенка, приватного доцента універс. в Києві. б) Дра Альфреда Єнзена, члена Нобелівського Інститута в Штокгольмі. в) Дра Івана Крипякевича, апліканта бі-

бліотеки Товариства. 2) Відчитано письмо п. А. Дмитрієвої, вдови по адвокаті в Полтаві, в якій повідомляє, що відповідно до волі пок. мужа виплатить Товариству 300 рублів на наукові цілі. 3) Принято до відомости рахунок дра С. Рудницького в уділеній на його руки підмоги в квоті 300 кор. на наукову екскураію. 4) Уповажнено д. Гр. Пежанського вибрати найкорисніший кошторис на заведенє електричного світла в льокалях Товариства і устанє електричної печі в канцелярії. 5) Принято до відомости, що ввійшов XII т. „Жерел“, який владив др. М. Кордуба. 6) Постановлено відступити безплатно „Лікарський Збірник“ бібліотеці „Руського Тов. Лікарського“ у Львові.

Засіданя секцій.

ЗАСІДАНЯ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

XIII зас. дня 13 вересня.

1) Д. Іван Кривецький зreferував надісланий початок праці дра Я. Горлинського п. п. „Кореспонденція Амвровія Шанковського в літах 1849 — 1894“; секція висловила свої бажання що до дальшого переведеня сеї праці. 2) Д. Волод. Дорошенко зreferував свою статью п. п. „Проба російської бібліографії по українознавству“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці д. В. Дорошенка:

Автор піддав острій критиці видане бібліографічного покажчика Н. Рубакіна „Среди книг“ (Москва, 1911), докладно виказуючи на ряді фактів, що українські партії сього покажчика повні грубих помилок та баламуцтва.

XIV зас. дня 19 вересня.

1) Др. Ів. Франко предложив дальшу частину розвідки п. п. „Студії над українськими народніми піснями“ (пісні про Хмельницького), яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Той сам предложив матеріали п. п. „Справа зміни руської азбуки в 1859 р.“ Ухвалено друкувати в VIII т. „Укр. р. Архіва“.

Зміст I праці дра І. Франка:

В розділах п'ятім і шестім сеї студії подано важвійші події з червня 1648 р. н. н. „Стоянка під Білою Церквою“, а далі з нагоди жидівських погромів на Україні літом тогож року розібрано реєстр козацьких кривд та утисків українського народа, переданий ріжними істориками XVII—XVIII в., а нарешті наведено і схарактеризовано думи про жидівські погроми і означено дату їх повстання на кінець XVII віку.

Зміст II праці дра І. Франка:

Автор предложив секції філософічно-історичній для друку в „Архіві“ збірку листів М. Малиновського та інших до Гр. Шашкевича з р. 1859 в справі зміни руської азбуки. Ті листи і долучені до них документи являють ся новим, доси недрукованим причинком до памятного замаху австрійських правительствених оргавів на руську азбуку і доповненем до того, що в тій справі опублікував Яків Головацький у своїй книжці „Die ruthenische Schrift- und Sprachfrage in Galizien“. До недрукованих доси матеріялів ухвалено долучити друковану в початку 1859 р. простору куренду С. Латвиновича про вживане руської мови в письмі; ся куренда була друкована рівночасно по німецьки і по польськи, але польський друк лишив ся досі невідомим.

XV зас. дня 26 жовтня.

1) Проф М. Грушевський предложив некрольоґічні замітки про Ф. Леонтовича, В. Ключевського і Д. Самокзасова. 2) Той сам ареферував статю дра З. Кузелі н. н. „Причинки до студій над нашою еміґрацією, II“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці проф. М. Грушевського:

Автор ширше спинив ся на науковій діяльності Ф. Леонтовича, що в початках своїй обіцювала особливо богато українській науці; з нагоди звісного „Курсу“ В. Ключевського звернув увагу на те, як українознавство, спеціально — українська історія все більше вістаєть ся по за кругом інтересів „русської історії“ в Росії.

Зміст праці д-ра З. Кузелі:

Автор спинює ся довше над основною студією д-ра Каро: *Auswanderung und Auswanderungspolitik in Österreich* і використовує її для схарактеризованя української заморської і континентальної еміграції, яку на підставі урядових статистичних даних представив у першій частині Причинків, уміщених в 101 томі Записок (1911, стор. 144—158). Особливо докладно старає ся автор представити причини і стан нашої еміграції та положене наших переселенців за морем, беручи до помочи ще й менші студії, розсыпані по всяких журналах (прим. Сарторіуса: *Die Wanderung ins Ausland als nationales Problem*, 1910; Пфлігеля: *Die überseeische österreichische Wanderung in den Jahren 1904 und 1905* і *Die Neuordnung des Einwanderungs- und Kolonisationswesens in Brasilien*; Е. Шульце: *Die argentinische Einwanderung*, 1910 і Фр. Гея: *Argentinien und die österr. Auswanderung*, 1908). Окремо обговорено далі еміграційне законодавство європейських і заморських держав та представлено вигляди нашої еміграції в Сполучених Державах, Канаді, Бразилії і Аргентині.

XVI зас. дня 30 жовтня.

Дискутовано над вибором нових дійсних членів секції і намічено для вибору трьох кандидатів.

XVII зас. дня 8 падолиста.

1) Д. Федір Срібний відчитав свою працю п. н. „Організація львівської Ставропігії від кінця XVI до полов. XVII в.“. Ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Др. В. Охримович зreferував працю о. М. Зубрицького п. н. „Мастковий стан селян у Мшанци, Старосамб. пов. в 1910 р.“ Ухвалено друкувати в „Студіях з поля суспільних наук і статистики“.

Зміст праці д. Ф. Срібного:

В шестій книжці „Записок“ за 1911 р. вийшли дві перші глави сеї праці під заголовком: I. Увільнене брацтва від власти владичої. II. Склад брацтва.

В першій главі автор розбирає ті точки львівського статута з 1586 р., які виймають брацтво з під юрисдикції місцевого єпископа. В супереч дотенерішним поглядам, прийнятим в історіографії,

автор подає вказівки, що спір брацтва з єпископом Гедесом Ба-лабаном існував уже до прибуття патріарха Йоакима у Львів і що якимось конфлікт сей був причиною вилучення брацтва з під вла-сти єпископа. Подібного прецеденту братчики не мали, ані канони східної церкви таких вступків не знали. Як би між брацтвом, а єпи-скопом були иривані відносини, то ані братчикам ані патріархови не було би навіть впадо на думку увільняти їх з під юрисдикції місцевого владки.

В другій главі автор подає статистику братчиків. В момент реорганізації брацтва в 1586 р. числило воно не більше як кілько-найцять членів „фундаторів“. Ся цифра збільшає ся і з кінцем XVI і на поч. XVII ст. досягає свого максимуму — пятьдесят кілька членів. Каталог з 1633 р. містить 36 імен, в 1656 р. братчиків було 16, які приймають до себе пятьох нових членів. Автор наводить скількість братчиків в ріжних літ від кінця XVI до половини XVII ст., при чім критично розбирає братські реєстри і виказує їх недокладність. При помочи актів львівського магі-стратського архіва доказав автор, що каталог з 1601 р. містить навіть деяких членів померших. Деякі списи є знов неповні. Для обчислення скількості братчиків для кінця XVI ст. автор порівнює каталоги з кількох літ. Вкінці автор застановляє ся над малою скількістю братчиків. Головною причиною є нечисленність укра-їнського елементу в самім місті. Вступлене до брацтва залежало від зложення братської присяги, яка для сучасників була страшна. Мала скількість братчиків не повинна нас дивувати. Львівська Ставропігія, се лише центральна організація, яка лучила всіх львівських Русинів у часах обмеження їх прав.

Зміст праці о. М. Зубрицького :

У вступі подано, як повстала ся статя і як збирано статисти-чні дати. Відтак подано в поодиноких рубриках порядкове чи-сло газдівств від 1—192, в тім попівство і 6 жидівських. Дві хижі циганські не виказані, бо Цигани не газдують, та й нічого майже не роблять, а ходять день у день ва прошенім хлібом. В першій рубриці є порядкове число, в другій число челяди дома і на службі і в Америці (до Прус із Мшанця не йдуть); у третій подано, кілько газда має своїх покладних грошій, а в четвертій кілько довгів. В пятій і шестій виписано обєм поля в гектарах і арах в виказу, владженого катастральним урядом у Старім Сам-

борі. В дальших рубриках подано, кільки в кождім гадівстві посіяно, вібрано і намолочено пшениці, жита, голошні, ячменю, вівса, бобу, гороху і кільки посаджено і накопано бульби, кільки посіяно і вібрано ільпу і конопель, виписано скількість висіяної томасипи на штучний навіз і команиці і кільки возів її і сіна привезено. Подано також у кождім гадівстві число волів, коний, коров, ялівок, овець, свиний, курий, качок і гусий. На осібній таблиці виписано сумаричний виказ усіх чисел. Відтак подано деякі поясненя до всіх рубрик виказу.

XVIII зас. дня 11 падолиста.

1) Др. Стефан Балеї предложив працю п. н. „Поняте психологічної основи почувань“. 2) Той сам зрєферував працю п. в. „Про ріжницю між почуваннями осудними і представними“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст I праці дра Ст. Балея:

Автор аваліаує поняте психологічної основи почувань так, як воно находить ся в творах Майнонга, Гефлєра та Вітасека і стараєть ся доказати, що в конструкції сего понятия є недостачі. Майнонг хитаєть ся між двома концепціями понятия основи, з котрих в одній відношенє причинове, а в другій відношенє акту до змісту висуваєть ся на перший плян. Ті хитаня слідні при поділі почувань в огляду на їх основу і у Майнонга і у пниших письменників. Причина сих недоладностей лежить у тім, що згадані письменники не розслідили перед утворенєм понятия основи взаїмного відношеня двох головних елементів складових сего понятия, а саме звязи між причиною і змістом почуваня. Тому то й не достає понятю основи внутрішнього повязаня, скупности.

У другій часті статі автор заступаєть ся над питанням, чим поясняєть ся факт відношеня почувань до предметів через буденну свідомість. Вказує на аналогії, які існують між відношенєм до предметів вражінь (тепла, зимна, запаху) і відношенєм почувань, та доходить до висновку, що причина відношеня в обох випадках та сама. Проте річ зайва послугувати ся при пояснюваню відношеня почувань до предметів реляцією акту і змісту в розуміню автрійської психологічної школи.

Зміст II праці дра С. Балея:

Поділ почувань на представні й осудні вжеть ся в пита-

нем, чи осуди мож уважати побіч представлень самостійним чинником при викликуваню почувань. Майнонґ прихилив ся до погляду, що при генезі т. вв. екзистенціяльних почувань осуди є чинником рівнорядним з представленнями. Сю рівнорядність ролі осуду оспороють Еренфельс і Ліпис. Автор аналізує закиди Еренфельса та Ліписа і доходить до висновку, що хоч їх аргументи не переконуючі, то одначе також докази Майнонґа в користь рівнорядної ролі осудів не неоспоримі. Всі міркованя, які мож навести в користь понятя осудних, екзистенціяльних почувань, докавають лишень, що умовини психічні, здатні до викликаня осуду, бувають також здатні до викликаня почуваня, не докаають одначе, неначе б при повставаню почуваня осуд як такий був чинником рішаючим.

ХІХ зас. дня 14 падолиста.

Вибрано дійсними членами секції: а) Миколу Василенка, прив. доцента уяїв. в Києві. б) Дра Альфреда Ензена, письменника в Штокгольмі. в) Дра Івана Крипякевича, апліканта бібліотеки у Львові.

ХХ зас. дня 15 падолиста.

1) Др. Ів. Франко зreferував дальшу частину праці „Студії над українськими народніми піснями“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Др. В. Охримович предложив працю п. н. „Українські правничі приповідки“. 3) Той сам зreferував працю дра Ст. Барана п. н. „Копфесійні і національні переміни в галицьких середних школах в рр. 1896—1908“. Обі останні праці ухвалено друкувати в „Студіях з поля суспільних наук і статистики“.

Зміст праці дра В. Охримовича:

Із давнього збірника „Українських приказок“ Номиса та з монументального збірника „Галицько-руських приповідок“ дра Ів. Франка, а також в інших жерел — з поміж кількадесятьох тисячів українсько-руських приповідок — автор вибрав кількасот таких, що мають правне (юридичне) значінє, впорядкував ті приповідки систематично до того, до якої царини права відносять ся, і до кожної приповідки подав поясненє змісту; до деяких приповідок приложені німецькі й латинські паралелі, при інших лише зацитовані паралелі покликані в збірнику дра І. Франка. Цілий матеріял поділений на такі групи: I. Матеріяльне право приватне:

А. Право маєтокве: а) Право власности. б) Право довгу. в) Маєткве право родинне. Б. Право особове: а) загальне, б) подружне, в) родинне. II. Право карне. III. Право процесове. IV. Право публичне. V. Філософія права.

Зміст праці д-ра Ст. Барана:

Се друга частина розвідки, якої перша частина була появилася в II томі „Студій з поля суспільних наук і статистики“ під заголовком: „З поля національної статистики Галичини“. В сій другій частині розвідки автор ділить галицькі середні школи на різні групи (а саме: школи східної й західної Галичини, гімназії й реальні школи, гімназії українські, гімназії польські в таких вістах, де нема укр. гімназії і в таких містах, де є укр. гімназії) та в кожній групі зокрема обговорює національний і конфесійний склад загалу учеників, як також переміни, що зайшли в тім складі протягом 12 літ 1896—1908, при чім ілюструє також старанно зіставленими таблицями цифр абсолютних і процентових для кожної народности й для кожної конфесії зокрема. На кінці розвідки додані статистичні таблиці про фреквенцію учеників по конфесії і народности в кожній поодинокій гімназії і реальній школі в цілій Галичині в кождім півроку в часі від 1896 до 1908.

ЗАСІДАННЯ ФІЛЬОЛЮГІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

IV в.с. дня 14 вересня.

Д. Волод. Гнатюк підніс різні справи технічного характера дотично діяльности секції.

V в.с. дня 28 жовтня.

1) Др. Ів. Франко зреферував працю д-ра Яр. Гординського п. н. „Уривок південно-руського Псалтира XIII—XIV в.“ 2) Той сам предложив свою статью п. н. „Щасливий чоловік. Образок з життя білор. пана з XVII—XVIII в.“ 3) Др. Іл. Свенціцький предложив статью п. н. „Бучацьке євангеліє. Палеографічний опис“. Всі три праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці дра Я. Гординського:

В окладинці одного рукописного Службника XVIII в. знайшлося три пергамяні листки, записані церковно-славянським текстом. Є се уривки псалмів: 110, 111, 112, 113, 118. По палеографічним даним (букви: ч, ж і т. д.) і по граматичним (цѣ сарь замість: царь, уживане глухих у применниках: въ, къ і т. п.) — се рукопис другої половини XIII або початку XIV в. Писаний він у полудневій Русь, як на се вказують такі прояви, як перехід ъ на кінци слова перед слідуєчим и в: ы і т. п. До статі додано порівнянє тексту нової пам'ятки з текстом Синайської Псалтирі.

Зміст праці дра Ів. Франка:

Автор подає в сій статі польською мовою писані віршовані спомини з життя білоруського пана Криштофа Рудоміні Дусяцкого, далі також віршовані його спомини про коронних і литовських гетьманів його часу, про вилецьких єпископів латинського обряду його часу і про свого брата та його родину. До сих віршованих споминів, не позбавлених літературної вартости та історичного інтересу, додав їх автор іще прозаовий реєстр історичних подій та актів, у яких брали участь члени родини Рудоміні. У вступній розвідці до сего досить незвичайного документу подає коротку характеристику його автора та ще деякі відомости про родину Рудоміні.

Зміст передмови дра І. Свенціцького:

Євангеліє, назване Брацьким від місця, в яким найшли його було колись враз із Христинопольським апостолом в Городищу коло Христинополя, отже могло творити з ним пару уживаних літургічних книжок. Воно писане на пергамені XIII в. в порядку недільних чтеній, але без початку і кінця на 160 л. 21·8×28 см. Правпис пам'ятки що до ъ, ь, ѣ на місци грецьких ε, αι, вставки д, та унодобленя і злуки звуків при стрічи — старославянські, але в головних зарисах він східнославянський з цілим рядом українських особливостей — як т. зв. друге ѣ (ē), Ѡ після шпичах і ц замість правописного ѡ. На основі розтягнених нескладових ъ, ь до складових ы, о, и, е та оборотної появи ъ замість ы можна говорити про складовість ь — чому досить паралель як у староруських, так і в полудневославянських пам'ятниках XI—XIV вв.

VI зас. дня 28 грудня.

1) Др. І. Франко зreferував статю дра З. Кузелі п. н. „Українські похоронні звичаї і обряди в етнографічній літературі“. Ухвалено друкувати в „Етногр. Збірнику“. 2) Той сам предложив працю л. Андрія Франка п. н. „Григорій Ількевич, як етнограф“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 3) Відчитано лист д. М. Павлика в справі друку листів віденських Січовиків до М. Драгоманова і постановлено просити його, щоби або вибрав листи померших осіб, або від живих предложив довід на друк і тоді предложив секції рукописи.

Зміст праці дра З. Кузелі:

Автор дає просторий огляд праць про похоронні звичаї і обряди, і переходить та оцінює наперед описи похоронів, відтак віруваня в душу і позагробове житє, поодпнокі теми, авязані в похороном, а вкінци обговорює научні праці в хронологічнім порядку. Автор старав ся вичерпати український матеріял, опівити його з научного боку і вказати незаповнені ще прогалини в розсліді похоронного обряду.

В другій частині подано бібліографію матеріялів і праць, що дотикають українського похорону і вірувань у позагробове житє.

Зміст праці л. Андрія Франка:

Під таким заголовком предложив др. Іван Франко фільольогічній секції розвідку свого сина Андрія Франка, в якій у перве вібрало дати про житє та літературну діяльність Григорія Ількевича, що доси відомий був тільки як збирач народніх приповідок, видаших під редакцією Якова Головацького у Відні 1841 р. На основі рукописного матеріялу та власних пошукувань автор розвідки вияснив відносно того, що дійсно зібрав Ількевич, до друкованої книжки, вияснив далі, що Ількевич крім приповідок зібрав значне число народніх пісень, якими покористував ся Головацький у чотиротомовій збірці. Надто був Ількевич автором декількох розвідок про звичаї та віруваня руського народа, друкованих у різних польських публікаціях під псевдонімом Мирослав з Городенки. Не тільки Головацький покористував ся записами Ількевича; також Жеґога Павлі дістав від нього дещо записів пісень, в тім числі також одинокій, дохований до нашого часу пов-

ний текст вірші Йосифа Шумлянського про похід під Відень 1683 р. Деякі його записи ввійшли також у першу збірку галицько-руських пісень, видану Вацлавом в Одеська і в перший руський альманах „Русалка Дністрова“.

ЗАСІДАННЯ МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

IV зас. дня 8 вересня.

1) Др. С. Рудницький предложив справозданє в вакаційної екскурзії в мараморські гори. З причини великих дощів і повеней удало ся перейти, розмірити і сфотографувати лише численні кари на нівнічній і східній убоци пасма марамор. Попа Івана, Берлебашки та Петровуля. Досліди виказали, що в марамор. горах було дворазове обледенінє, а ледняки були не лиш висячі, але й лонинні і то великих розмірів. 2) Др. І. Раковський предложив „Фізіографічні замітки“ дра І. Франка, які ухвалено друкувати в „Збірнику“. 3) Переведено дискусію над способом дальшого редагованя Збірника. Постановлено: а) Поміщувати в „Збірнику“ рецензії на всі важніші природописні праці, що дотикають української території. б) Заступити дотеперішню хроніку ширшими одноцільними оглядами поступу в поодиноких галузях мат. природоп. званя. в) Містити рецензії на найважніші мат. природоп. твори.

V зас. дня 4 жовтня.

1) Секція уконституувала ся на ново так:

Директор: Др. Іван Горбачевський.

Заст. дир.: Др. Волод. Левницький.

Секретар: Др. Стефан Рудницький.

Зґст. секр.: Др. Юліян Гірняк.

Делегатом секції до Виділу вибрано на дальше дра С. Рудницького.

2) Вибрано новий комітет редакційний „Збірника“ в такім складі: Др. В. Левницький, др. І. Раковський, др. С. Рудницький.

3) Ухвалено вислати подяку д. Ів. Верхратському за довголітну

діяльність у секції і її „Збірнику“. 4) Дискутовано над працями фізіографічної комісії.

VI в а с. дня 20 падолиста.

- 1) Др. В. Левицький предположив працю д. В. Кучера п. н. „Динаміка електрону“, яку ухвалено друкувати в „Збірнику“.
- 2) Др. І. Раковський зreferував статтю дра Малиняка п. н. „Єдність законів природи“.

Зміст праці д. В. Кучера:

На початку статі довідуємо ся про різниці між електромагнетною та класичною механікою про понятє електромагнетної маси. По таким вступі слідуєть з рівнянь Махвелла, справлених Льюренцом для електронної теорії виводи основних динамічних рівнянь для електрону. Опісля маємо аналізу рівномірно поступного руху електрону; тут находять ся передовсім три теорії деформації електрону, а се: теорія Льюренца, Абрагама і Бухерера. З понятя однак чисто електромагнетної маси електрону удалось авторови зовсім самостійно дійти до тих самих взорів на електромагнетну масу, що Абрагам, отже тим самим збиває автор теорію здеформованого електрону. Під копець розвідки подана коротка аналіза оборотового руху електрону.

VII в а с. дня 28 падолиста.

- 1) Др. В. Левицький предположив працю д. В. Каліцуна п. н. „Конструкція плоскої кривої V-го степеня з почвірною точкою“, яку ухвалено друкувати в „Збірнику“. 2) Др. Ів. Раковський зложил справозданє зі своїх антропологічних екскурсій, яке прийнято до відомости.

Зміст праці д. В. Каліцуна:

В розвідці п. н. „Über die Eigenschaften der ebenen Kurven etc.“, предложений Академії Наук у Відни 9 червня 1910, подав автор загальні прикмети кривої V-го степеня з почвірною точкою і спосіб, яким можна би нарисувати ту криву при помочи двох одно-чотирозпачних вязок лучів.

В отсій розвідці перепроваджує автор конструкцію доповнення двох одно-чотирозпачних вязок, а відтак рисує образ двох

родів згаданої кривої V-го степеня, якого, на скільки йому звісно, ніхто ще не пробував нарисувати.

VIII в а с. дня 5 грудня.

1) Др. В. Левицький зreferував працю дра М. Чайковського п. н. „Про деякі прикмети кривих II-го степеня“, яку узвалено друкувати в „Збірнику“. 2) Др. Ів. Раковський повідомив, що владив уже програму і інструкцію для збирання фізіографічних матеріалів. Постановлено відбити її в кількох примірниках і опісля перевести над нею дискусію.

Засідання комісії.

ЗАСІДАННЯ АРХЕОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

VI зас. дня 13 вересня.

1) Др. Ст. Томашівський зreferував передмову до VI т. „Жерел“. 2) Поручено дру С. Томашівському в часі побуту в Римі познайомити ся в матеріялами до української історії в архіві Пропаганди. 3) Принято до відома стан друку розпочатих видавць комісії.

VII зас. дня 30 жовтня.

1) Д. Вас. Герасимчук подав до відомости, що міг би вже приступити до друку матеріялів в часів гетьманованя Виговського і Тетері. 2) Проф. М. Грушевський підніс потребу порозуміння з иншими археографічними видавництвами що до матеріялів призначених до найблизших томів „Жерел“.

VIII зас. дня 8 падолиста.

Д. Василь Герасимчук предложив плян виданя матеріялів до української історії від років 1657 — 1665. Дискутовано над системою укладу матеріялу і постановлено в одній часті вібрати листи й документи, а в другій дзевники, меморіяли й газетні звістки.

ЗАСІДАННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 13 вересня.

1) Проф. М. Грушевський подав до відомости, що др. З. Кузеля підняв ся у спілці з Вол. Дорошенком виготовити бібліографію українських друків за рр. 1901—1910 і рівночасно предложив такий план: а) Часописи виділити окремо й видавати їх що п'ять літ. б) Писемки поіменні давати що п'ять літ, річеві до кожного тому. Др. З. Кузеля зобов'язав ся також виготовити інструкцію для такої бібліографічної роботи. 2) Д. Ів. Кривецький повідомив про стан друку III т. Бібліографії Ів. Е. Левицького. Постановлено просити автора, щоби предложив рукопис на дальші томи. 3) Признано бажаним, аби в ЛНВістнику друкував ся систематичний виказ українських публікацій, який буде доставляти бібліогр. бюро і постановлено просити Виділ, аби уможливив се, причинивши ся до покриття коштів такого виказу.

ЗАСІДАННЯ СТАТИСТИЧНОЇ КОМІСІЇ.

I зас. дня 15 падолиста.

1) Др. В. Охримович предложив свою статтю про „Українські правничі приповідки“, о. М. Зубрицького про „Маєтковий стан селян у Мшанці 1910 р.“ і дра С. Барапа про „Конфесійні й національні переми в галицьких середніх школах в рр. 1896—1898“. 2) Д. Мик. Залізник повідомив, що готує до „Студій“ працю про аграрні рухи на Україні в 1905—1907 р. та другу про філософію історії Рікєрта. 3) Др. Іл. Свенціцький подав до відома, що приготує до „Студій“ працю п. н. „Статистика угорської Русі в кінці XVIII ст.“

ЗАСІДАННЯ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

III зас. дня 24 грудня.

1) Секретар В. Гнатюк подав до відома стан друку видаць комісії. 2) Принято до відома, що від комісії внесено до

міністерства просвіти петицію о субвенцію на видаване корпуса пісень та на екскурзії. 3) Принято до відома справозданє в екскурзії д. Евг. Форостини, на якій він записав два обряди весільні в Хишевичах і Купновичах, Рудецького пов. та кілька мельодій пісень. 4) Принято до відомости, що д. Ф. Колесса передав уже до музея валки з мельодіями дум та відповідним катальожком.

Справозданя з екскурзій.

I. Справозданє з антропольогічної екскурзії.

Др. Іван Раковський подає тимчасове справозданє про ви-
слідї свої антропольогічної екскурзії на галицьку Волинь, в ро-
ках 1909 і 1910.

Автор прослідив докладно повіти Брідський і Збаражський.
Поміряно 281 осіб, в сього 59·12% чоловіків, а 40·88% жінок.

Висота у чоловіків: найвисша висота 1890 мм.; найменша в.
1560 мм.; ріжниця 330 мм.

Висота у жінок: найбільша висота 1650 мм.; найменша в
1430 мм.; ріжниця 220 мм.

Пересічна висота: у чоловіків 1684 мм., у жінок 1547 мм.,
загалом 1628·5 мм.

Показчик:

у чоловіків: найбільший 89·6; найменший 75·4; пересічно 85·4;
у жінок: " 90·6; " 76·4; " 83·98;
загалом пересічно виносить показчик 84·69.

Волосє:

у чоловіків: ясне 1·8 %; мішанє 34·9 %; темне 63·3 %;
у жінок: " 5·3 %; " 44·1 %; " 50·6 %;
загалом: " 3·32% ; " 39·77% ; " 56·91% ;

Очи:

у чоловіків: ясні 22·6 %; мішані 45·2 %; темні 32·2 %;
у жінок: " 22·6 %; " 36·6 %; " 41·4 %;
загалом: " 22·76% ; " 41·54% ; " 35·70% .

Порівняє галицько-волинського типу з іншими українськими племенами й другими Слав'янами:

Висота тіла:	Показчик:
Дальматинці 1715	Дальматинці . . . . . 87·0
Босн.-Герцоговинці . . . 1710	Сербо-Хорвати . . . . . 86·0
Серби 1709	Босн.-Серби . . . . . 85·7
Кубанські Козаки 1701	Чернігівці . . . . . 85·5
Угорські Гуцули 1700	Чехи й Словенці . . . . . 85·4
Буковинські Гуцули . . . 1696	Болгаре . . . . . 84·7
Галицькі Гуцули 1690	Галицькі Волинці . . . 84·69
Галицькі Волиняне . . . 1684	Кияне (часть) і Гал. Гуцули 84·6
Російські Українці . . . 1670	Угор. Гуцули і зах. Бойки 84·5
Чернігівці 1666	Півн. Бойки і Долівці
Угорські Бойки 1664	[[Галич.) . . . 83·4
Тухольці 1660	Лемки . . . . . 83·3
Російські Волиняне . . . 1657	Харківці . . . . . 83·1
Москалі 1657	Полтавці, серед. Бойки . 82·7
Галицькі Бойки 1655	Москалі . . . . . 82·3
Поляки 1654	Кубанські Козаки . . . 82·1
Харківці 1645	Поляки . . . . . 82·1
Вороніжці 1632	Вороніжці . . . . . 81·7
	Російські Волиняне . . 79·7

Із цього короткого зіставлення показуєть ся, що галицьких Волинян безумовно треба зачислити до високого, круглоголового, темного типу, що дуже близько підходить до типу галицьких Гуцулів і Киян.

Окрім того зібрано ще підчас згаданих екскурсій около 500 антропологічних і етнографічних фотографічних знімків, які передано до музею Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.

Референт бажає вкортці оголосати дальші висіди його студій над здобутим матеріалом, що причинить ся дуже до прояснення цього питання.

II. Справозданє з географічної екскурзії в Мармароські гори в липни 1911 року.

Екскурзія мала метою пізнанє загальних морфологічних відносин сеї дуже мало дослідженої частини нашої Верховини. Спеціальне завданє наукове було: ближше пізнанє відкритих уже давнійше мною леднякових слідів під верхами Попа Івана, Фархаула, Михайлка, Нениски, Петрозуля (від Руської Поляни), Будвівської і ин. Екскурзія виїхала зі Львова 5/VII 1911 під моїм проводом (7 учасників) і прибула над вечером до Требушан (Terebesfejerpatak). Другий день 6/VII в причини слоти присвячено розглядинам у долині Тиси і Вишевої, де найдено цілу систему терас. 7/VII рушила екскурзія на верхи Попа Івана, де пробувала до 12/VII. Просліджено шість великих леднякових кітлів (Kar) по східній збочи Попа Івана і найдено безсумнівні сліди дворазового обледенія сего пасма в ділювіальній добі. Ледняки були не лиш висячі збочеві, але й долинні. Постійна хляка, дощ і мрака позволявали лишень на доривочні розвідки і вкінци приневолили екскурзію понехати дальші досліди в околиці. Поворот утруднювали великі повени, що понищили дороги, залізницї, водну комунікацію дарабами. При повороті розглядаю навздожну долину Ворохта-Жаба. Часть екскурвантів вернула до Львова по напрямі залізничного шляху через Ворохту, друга в Жаба до Кутів, де екскурзію розвязано 16/VII 1911.

Др. Степан Рудницький.

III. Справозданє з етнографічних екскурзій по північно-східній Буковині в 1911 р.

Літом і осеңню 1911 року робив я кількаразові короткі екскурзії в околиці північно- і східно-буковинські, щоби приглянути ся ближше побутови Буковинця на пограничу Галичини і Буковини. При тій нагоді удало ся мені зробити знайомість із кількома особами, що живучи між народом зможуть займати ся збиранєм етнографічних матеріалів і поможуть заповнити важні прогалини в розслідах над житєм буковинських Українців. Результати екскурзій

ще не завершені, і думаю продовжати розсліди і 1912 року під час літних ферій.

Підчас згаданих екскурзій зібрав я між иншим більшу скількість обрядових і баладових пісень, кількасот загадок і по-словиць, описи игор і забав, деякі замітнійші вірування, а крім того значний запас топографічних і ономастичних виразів. Зібрані матеріяли будуть використані в приготовлюваних мною збірках загадок, балад і игор та забав.

З. Кузеля.

Яків Шульгин.

(Некрольог.)

Дня 28 падолиста, 1911 р., помер у Кїві (урод. 19 лютого, 1851 р.), учитель першої державної гімназії і дійсний член істор. філософїчної секції Наук. Тов. ім. Шевченка від 1899 р., т. є від першого вибору дійсних членів, Яків Шульгин. Педагог з покликаня, по скінченю кїївського університету мав намір віддати ся цілковито педагогічно учительській службі, на жаль судило ся

інакше. За „політику“ замкнено його до в'язниці, опісля вислано на заслання, а коли воно скінчило ся, не дозволено йому учителювати, через що він мусів довгі літа заробляти на житє працюю в банку. Аж 1899 р. дістав дозвіл стати учителем. Наслідком таких обставин не могла розвинути ся його наукова діяльність так, як він бажав собі. Та все таки його науковий дорібок не маловажний. Його праця: „Україна після р. 1654“, підписана криптоїмом „Л. Ч.“, друкувала ся свого часу в „Записках Наук. Тов. ім. Шевченка“. Другу більшу і вартну його працю, друковану зразу по російськи п. я. „Очеркъ Колівищини по изданнымъ и неизданнымъ документамъ 1768 и ближайшихъ годовъ“, видало Товариство перекладом у „Руській Історичній Бібліотеці“ п. я. „Начерк Колівищини на підставі виданих і невиданих документів 1768 і ближних років“. Крім того в „Записках“ появило ся кілька помепших його статей. Інші свої праці друкував він по російськи, з яких важніші: „Правда о Колівищинѣ польскаго историка Корзона“, „Нѣсколько данныхъ о школахъ въ Правобережной Украинѣ въ половинѣ XVIII в.“ і „Павель Полуботокъ, полковникъ червиговскій“. Багато дрібних заміток і рецензій друкував по часописах, як: Кіевская Старина, Русская Мысль (Москва), Кіев. Телеграфъ, Заря (Київ), Правда (Одеса) і інші. Про його ідеалізм та жертволюбність свідчить найкрасше факт, що увесь свій маєток жертвував він іще за молоду на українські громадські цілі.

Честь його памяти!

Справозданє з бібліотеки

за час від 1 вересня до 31 грудня 1911 р.

І ВІДДІЛ.

(Книжки, часописи, карти й ин.)

а) Загально. В часї від 1 вересня до 31 грудня 1911 р. вписано в катальог І-ого відділу 713 нових чисел (21.761—22.474) у 877 томах і випусаках; крім того до вписаних давнїйше дописано 1235 тт. і вв. Разом вписано в катальог 2122 нових томів і випусків.

До відділу І-ого закуплено: книгарською дорогою 254 творів у 310 томах і випусаках за 709·34 кор. (362·75 к. + 124·37 рб. + 20·50 мар. + 6·20 фр.); антикварською й приватною дорогою 109 тв. у 309 тт. і вв. за 512·69 кор. (149·99 к. + 119·96 рб. + 47 фр. + 10·55 мар.). Разом: 363 тв. у 619 тт. і вв. за 1222·03 корон.

З обміну (виданнями й дублетами) з науковими інституціями, редакціями й приватними особами бібліотека дістала 684 тт., бр. і вв.

З дарів прибуло: 1675 тт., бр. і вв. + 4 карти + кілька збірок листкових друків.

Разом в кушна, обміну й дарів (І відділ): 2978 тт., бр. і вв. + 4 карти + кілька збірок листк. друків.

До І ого відділу бібліотеки дарували отсі особи, інституції й видавництва:

- 1) П. Бажанський (Перемишль) — 9; 2) Ю. Балицький (Львів) — 2; 3) М. Баран (Львів — 3; 4) Др. Б. Барвінський (Львів) — 1; 5) О. Барвінський (Львів) — 1; 6) Д. Бачинський (Вишниця) — збірку листк. друків; 7) Благотв. Общество над. общест. и деш. книг (С.Петербург) — 14; 8) В. Боберський (Львів) — 1; 9) П. Бугель (Краковець) — 10 + 1 мапу; 10) Я. Весоловський (Львів) — 7; 11) Видавн. оо. Василівн (Жовква) — 14; 12) Вид. Сп. укр. учит. (Коломия) — 7; 13) Ів. Вовняк (Львів) — 190; 14) М. Возняк (Львів) — 4; 15) Г. Войташевський (Львів) — 1; 16) М. Гаврилко (Париж) — 1; 17) В. Гнатюк (Львів) — 3; 18) Вид. „Господ. Календаря“ (Вишниця) — 2; 19) М. Гріпченко (Київ) — 45; 20) В. Гришко (Скравтон) — 2; 21) Ред. „Гром. Голосу“ (Львів) — 1; 22) А. Грушевський (С.-Петербург) — 5; 23) М. Грушевський (Львів) — 1; 24) Др. Я. Грушкевич (Станиславів) — 17; 25) Др. В. Гуркевич (Тернопіль) — збірку листк. друків; 26) С. Горук (Львів) — 8; 27) Ред. „Діла“ (Львів) — 5; 28) О. Діхтяр (Дикавська) — 2; 29) В. Дорошенко (Львів) — 210; 30) Друкарня „Нової Громади“ (Едмонтон) — 1; 31) І. Елюк (Бережани) — 1; 32) С. Єфремов (Київ) — 2; 33) О. Іванчук (Косів) — 46; 34) Б. Загайкович (Львів) — 1; 35) Б. Заклинський (Жаба) — 16 + збірку листк. друків; 36) Закорд. група У. С. Д. Р. П. (Львів) — 1; 37) М. Залізник (Львів) — 55; 38) Г. Г. Замисловський (С.-Петербург) — 1; 39) Вид. календаря „Запорожець“ (Коломия) — 2; 40) Др. Ів. Зілинський (Станиславів) — збірку листк. друків; 41) о. М. Зубрицький (Мшанець) — збірку листк. друків; 42) Вид. „Życie“ (Краків) — 1; 43) Жін. Клубок Р. П. Т. (Львів) — 1; 44) В. Каліцун (Львів) — 1; 45) Др. В. Кентшинський (Львів) — 1; 46) Г. Коваленко-Коломацький (Київ) — 1; 47) В. Козловський (Львів) — 1; 48) о. І. Колесників (Торонто) — 11; 49) José Isaac Sogal (Наванна, Куба) — 1; 50) Др. М. Кордуба (Чернівці) — 1; 51) М. Коцовський (Львів) — 3; 52) Кр. Союз Ревізіонів (Львів) — 1; 53) Кр. Шкільний Союз (Львів) — 1; 54) Ів. Кревецький (Львів) — 2; 55) О. Кривий (Львів) — 1; 56) Ів. Крижановський (Бучач) — 1; 57) Вид. „Криниця“ (Київ) — 6; 58) Тов. „Клубок Правників“ (Львів) 144; 59) В. Кудрик (Вінніпег) — 2; 60) А. Лебедев (Київ) — 2; 61) В. Левинський (Львів) — 42; 62) В. Левицький (Львів) — 1; 63) М. Левинський (Радивилів) — 12; 64) Я. Левицький (Одесько) — 25 + збірку

лестк. друків; 65) Ст. Липицький (Затурці) — 1; 66) Ред. „Літ. Наук. Вістника“ (Львів) — 4; 67) В. Лотоцький (Львів) — 3; 68) Др. О. Маковей (Львів) — 4; 69) С. Масляк (Львів) — 2; 70) о. С. Мацюрак (Дорогошів) — 159; 71) N. N. — 7; 72) N. N. (Камінець-Под.) — 7; 73) N. N. (Львів) — 43; 74) N. N. (Львів) — 1; 75) N. N. (Чернівці) — 2; 76) О. Навроцький (Львів) — 2; 77) Ред. „Нар. Воля“ (Оліфант) — 2; 78) Ред. „Народне Слово“ (Львів) — 1; 79) Ред. „Нашої Школи“ (Львів) — 2; 80) Д. Николишин (Коломия) — 1; 81) А. Новак (Вінніцег) — 2; 82) П. Огоновський (Львів) — 1; 83) С. Олесківна (Львів) — 88; 84) А. Опизчук (Карлів) — 22; 85) Ів. Павлик (Львів) — 1; 86) Ю. Павчук (Кадовбівці) — 1; 87) В. Панейко (Львів) — 3; 88) о. Ів. Пастернак (Зіболки) — 112; 89) Я. Пастернак (Львів) 10 + 2 мапи + збірку листк. друків; 90) Тов. „Просвіта“ (Катеринослав) — 1; 91) В. Радзкевич (Львів) — 1; 92) Т. Ревакович (Львів) — 2; 93) Ред. „Робоч. Народу“ (Вінніцег) — 1; 94) „Руська Книгарня“ (Вінніцег) — 21; 95) Ред. „Русск. Слово“ (Львів) — 1; 96) о. Н. Садовський, Шибалин — 14; 97) Др. Іл. Свенціцький (Львів) — 28; 98) О. Стадник (Краків) — 1; 100) Вид. „Струмок“ (Житомир) — 1; 101) В. Струсевич (Судова Вишня) — 1; 102) М. Сумцов (Харків) — 4; 103) В. Супранівський (Львів) — 2; 104) М. Тершаковець (Львів) — 1; 105) Др. Ст. Томашівський (Львів) — 1; 106) Укр.-руська Вид. Спілка (Львів) — 3; 107) Укр. Студ. Союз (Львів) — 1; 108) Я. Федорчук (Париж) — 2; 109) Філія „Просвіти“ в Тернополі — 5; 110) Філія Тов. „Укр. Школа“ в Чернівцях — 6; 111) П. Франко (Львів) — 2 + збірку листк. друків; 112) Н. Хомяк (Львів) — 4; 113) М. Хоркавий (Львів) — 1; 114) Г. Хоткевич (Львів) — 41; 115) Др. Р. Цегельський (Чернівці) — 1; 116) Вид. „Час“ (Київ) — 1; 117) Ів. Чупрей (Яблонів) — 2 + збірку листк. друків; 118) С. Шелухин (Олесса) — 7; 119) Ів. Шпитковський (Перемишль) — 1; 120) В. Щербаківський (Київ) — 19; 121) Др. В. Щурат (Львів) — 4; 122) В. Юринець (Львів) — 1; 123) Б. Януш (Львів) — 2.

До дублетів відкинуто при каталогованню 1018 тт. і вв.

б) *Старі друки*. У відділі стародруків прибуло в часі від ЦІХ—31/ХІІ 1911 р. 25 нових чисел у 26 томах (всі у відділі стародруків чужих). З кінцем 1911 р. було: 1 церковно-словац-

ських й українських стародруків 171 чч. у 172 тт.; II стародруків чужих 441 чч. у 520 тт. Разом усіх: 582 чч. у 692 тт.

II ВІДДІЛ.

(Рукописи, автографи, дипломати).

В часі, обнятім сьм справозданем, скатальоговано у відділі рукописів дальших 200 чч., так що в кінцем 1911 р. відділ сей числив 415 чч.

Куплено в тім часі рукописів за 35.55 корон (10 рб. + 10 кор.):

1) Ірмологіон XVIII в (з рос. України); 2) Требник XVII в. (з угорської Руси); 3) Співанник поч. XIX в. (з угорської Руси).

Дарували отсі дд.:

1) В. Гнатюк (Львів) — 1 рук. (нов.); 2) Др. Я. Гордицький (Коломия) — 3 перг. листки Псалтирі XIII—XIV вв. (Галичина); 3) Др. Я. Грушкевич (Сталиславів) — Protokul Dolney Parochii Oraskiey 1779—1791; 4) Б. Загайкевич (Львів) — а) Підручник реторики і поезики з XVII в.; б) співанник (нов.) 5) О. Кривий (Львів) — 1 рукоп. (нов.); 6) Др. О. Маковей (Львів) — а) папери Йосифа Лозипського; б—г) рук. (нов.); 7) о. С. Мацюрка (Дорогошів) — а) Пролог (XVII в. — Галичина); б) Hermeneutices (пол. XIX в. — 12 зшитків); в) Dogmatica generalis (пол. XIX в. — 12 зшитків); г) Dogmatica specialis (пол. XIX в. — 35 зшитків); д) Introductio in Libros Sacros N. T. (пол. XIX в. — 8 зшитків); е) переписка між протоєр. М. Добрянським (ректором духовної семінарії у Холмі) і о. Т. Поляцьким (парохом у Дорогошеві) з рр. 1880—1893; 8) А. Онищук (Карлів) — 1 рук. (нов.); 9) Я. Пастернак (Львів) — збірка актів XVIII—XIX вв.; 10) Т. Реваковч (Львів) — переписка (з О. Кониським, К. Устияповичом й ин.).

Всім Вп. Жертводавцям Управа бібліотеки складає щиру подяку.

Фреквенція.

В часі від 1/X – 31/XII 1911 р. визначено в бібліотеки:

	тг.	на реверсів
до „Наукової робітні“	1056	582
до дому	1096	912
разом	2152	1494

Управа бібліотеки.

Справозданє з музея

за час від 1 вересня до 31 грудня 1911 р.

В 1911 році признало міністерство освіти музеви Товариства в перший раз субвенцію в квоті 2000 кор. На рахунок сеї субвенції закуплено вже отсі річи:

Б. Заклинський, учитель у Зеленім Жабю, закупив предмети: скатерть вишивана, Розтоки; скатерть вишивана, Москалівка; жіноча сорочка вишивана, с. Черешеньки, Буковина; китар, Довгополе; перемітка, Тюдів; пара наручниць, Путилів; три шалі гуцульські; одна шаль, Виженка, Буковина; жіноча сорочка вишивана, Банилів; гачі черлені; шкіряні в ремениц, вибивані бляхою; ремінь в трьома чипрагами, с. Плоска; дві монетки шкіряні; пара панчіх, Буковина; пара гуцульських панчіх селянського виробу; пара рукавиць; пояс; клепаня, с. Виженка; ремінь; опинка гуцульська; платина; пара наручниць; пацьорки гуцульські; ніжик до ремєня; ланцушок мідяний до ремєня; дві пари чипраг до ремєня; бочілка деревляна; старий бордюг; старе пістоль; кутка деревляна; шість перстенів гуцульських, с. Зелене; великий перстень, *ibid.*; хрестик мідяний, *ibid.*; чільце гуцульське, *ibid.*; три вишивки, *ibid.*; деревляне гуцульське сідло різблене; три ракви гуцульські; гуц. ключ деревляний; два колокольці велівні; силєнка (гердан); деревляні пацьорки; пацьорки коралі; дві підкови до дараб; чотири веретена; кушка; бабка; хрест деревляний гуцульський в 465 кавалків, звязавих „в залюк“,

Соколівка, п. Косів; чотири люльки гуцульські; ретязка; венецькі пацьорки гуцульські; берівка; дві наручниці; модель ступи; коновочки близнята; клевець писаний; ріг на капелі; пара наручниць; коновочка на гуслепку; дві підкови до дараби; тайстра; пара чипраг; в'ярда; 21 вишивка; гуцульська шапка.

Через М. Грушевського у Києві закуплено: 10 килимів; одна доріжка; 2 рушники; спідниця; юпка; колпак; пояс; 75 плахт; корогва; 3 ікони відяні.

М. Біляшевський у Києві закупив: 2 скляні медведики; ліра, с. Олишівка, Чернігівська гу., Корелецького пов.; 43 вишивки; 3 сорочки жіночі вишвані; 2 фартухи; 2 спідниці, багато вишвані; 2 корогви, пелена.

Від А. Онищука одержано отсі річи з с. Зелениці, пов. Надвірна: 3 куделі; 4 веретена; важок деревляний; веретінник; ложка; смоляк; липина; лушниця; вертлюг до спусканя волоків; 3 деревляні голки до шитя мішків; 4 камені з дірками (селяни вірять в їх чудодійну силу), Карлів, пов. Снятин.

Від М. Біляшевського у Києві одержано: 3 відбивачі з крем'я, Овруцький пов. на Волини; 5 камяних відбивачів, *ibid.*; 6 камяних сокирок, *ibid.*; крем'я з початками оброблення, *ibid.*; камяний молоток з початком сверлини, *ibid.*; 5 камяних молотків (кавадки), *ibid.*; 2 точилки, *ibid.*; ріг лося, *ibid.*; 4 камяні товкачі, с. Грицинци, Капівського пов., Київщина; уламок камяного молотка, *ibid.*; 2 роги лося, XI—XII вв., с. Конопча, Капівськ. пов.; камінь кубічної форми, с. Пекарі, Капівськ. пов.; бронзовий наконечник списа, Поділе; бронзовий спис, с. Трипіле коло Київ; 2 веліані кіпжали з скитської доби, с. Грицинци, Капівського пов.; 2 горщики з чорної глини, знайдені разом з паленими кістками III—IV в. по Хр., с. Лебедни, Літинського пов.; горщикок X—XII в., Київ, Львівська ул.; амфора X—XII в., *ibid.*; 20 хрестиків XI—XII в. з ріжних місцевостей; таблиця (23 пр.) ріжних викопалии; бронзова пряжка, доба переселеня народів, с. Грицинци, Капівськ. пов.; 2 оковки держалець до булав XI—XIII в., с. Бабичі, Капівськ. пов.

Дарували до музея:

Д. Сластьон з Миргорода, через М. Грушевського — великий старипивий килим; о. М. Грушевський з Суботова — бронзолета бронзової доби; Союз Промисловий у Вишніці — 14 пи-

санок, с. Красноїля, п. Косів; Б. Заклинський — 10 писанок + 3 деревляні, Старі Кути; Марія Галицька — самотока (до звивання пряжі на полотно); гуцульський ключ деревляний; Олександрович — кавалок старинного пояса; Сідельників — старинна плащаниця.

З кінцем листопада дістав музей наслідком ухвали виділу ще один покій в партері так, що тепер музей займає ціле праве крило партеру (4 покої). В новім покою уміщено частину етнографічної вбірки предметів з Гуцульщини. По викінченю відповідних столарських робіт уміщено буде решту предметів з Гуцульщини, і тоді покій буде виповнений цілковито.

М. Залізник.

**Товариства й інституції,
що приступили до обміну виданнями.**

Brisbane (Австралія). Queensland Museum.

Chicago. Academy of Sciences.

Dijon. Académie des sciences arts & belles lettres.

Київ. Редакція журналу „Природа України“.

Полтава. Полтавская Ученая Архивная Комиссія.

Нові видання Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фіольольгії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кн. V, Т. CV. Львів, 1911. Ст. 244, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому ст. 3—4. 2. Бу-чацьке Євангеліє (палеографічний опис), подав Іляріон Свенціцький, ст. 5—17. 3. Студії над українськими народніми піснями, подає Іван Франко: Битви на Жовтих Водах і під Корсунем, ст. 18—49. 4. Економічна політика російського правительства супроти України в рр. 1710—1730 (кінець), написав Іван Джиджора, ст. 50—91. 5. До житєписи Маркіяна Шашкевича, написав Михайло Тершаковець, ст. 92—115. 6. Про понятє психологічної основи почувань, подав Стефан Балей, ст. 116—147. 7. Miscellanea: а) Щасливий чоловік. Образок із життя білоруського пана в XVII—XVIII в, под. Ів. Франко; б) Дві дрібнички до характеристики Маркіяна Шашкевича, под. М. Возняк; в) Ф. Леонтович — В. Ключевський — Д. Самоквасов (некрологічні замітки), под. М. Грушевський, ст. 148—174. 8. Наукова Хроніка: Причинки до студій над нашою еміграцією, II, под. З. Кувеля. 9. Бібліографія: антропология, преісторія, історія штуки, історія політична і культурна, література, мова (реєстр ширших обговорень), ст. 205—242. 10. Оголошення, ст. 243—244.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фіольольгії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М.

Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кн. VI. Т. CVI. Львів, 1911. Ст. 240, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому, ст. 3—4. 2. Уривок Псалтери XIII—XIV в., подав Ярослав Гординський, ст. 5—24. 3. Студії над організацією львівської Ставропігії від кінця XVI до половини XVII ст., написав Федір Срібний, I—II, ст. 25—40. 4. Студії над українськими народними піснями, подає Іван Франко: Стоянка Хмельницького під Білою Церквою і жидівські погроми літом 1648 р., ст. 41—76. 5. До життєписи Маркіяна Шашкевича, написав Михайло Тершаковець (докінчене), ст. 77—134. 6. Про ріжницю між почуваннями осудними і представними, написав Стефан Балеї, ст. 135—168. 7. Miscellanea: а) Салдатська пісня про Суворова, под. Ів. Франко; б) До історії видання Ількевичевих приповідок, под. М. Возняк; в) Брошівське Лозинський (некрольот), под. І. Кривецький, ст. 168—191. 8. Наукова Хроніка: Новий курс західно-європейської археології, под. М. Залізник, ст. 192—199. 9. Бібліографія: історія політична і культурна, право, література, жите суспільне і культурис (реєстр ширших обговорень), ст. 200—240. 10. Оголошеня, ст. 241—244.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Р. 1911. Вип. II. Ч. 47. Sprawozdane за місяці: січень—цвітень. Львів, 1911. Ст. 24, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засідання Виділу. — Засідання секцій (І. Кривецький — Неоправдані докори. Ол. Назарів — Етнографічна територія угор. Українців. Др. Ів. Франко: — Сліди Русинів у Семигороді в XII—XVI ст. К. Широцький — Дещо з української творчости артиста-маляря Трошніна (1776—1857). М. Грушевський — Нові конструкції початків слов'янського і укр.-руського життя. Я. Біленький — Угро-руські літописні записки. М. Зубрицький — Канонічна візитація парохії Ріпник в коросн. деканаті в 1780 р. Др. І. Франко — Празник святого Спаса. Др. Д. Лукіянович — Смірні і сумнівні питання в життєписи О. Ю. Федьковича. М. Возняк — Із за куліс віденського „Вістника“ і „Зорі Галицької“. Др. Іл. Свенціцький — Про українські народні похоронні голосія). Засідання комісії. — Sprawozdane в бібліотеки. — Sprawozdane в музея. — Нові видання Товариства.

Жерела до історії України-Руси. Видає археографічна комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Том XII.** Матеріяли до історії української козащини, видані під загальною редакцією Михайла Грушевського. Том V. Акти до Хмельниччини

(1648—1657). Зібрав і видав Мйрон Кордуба. У Львові, 1911. Ст. VIII+546, 8°. Ціна 5 кор. Зміст: 1. Передне слово, ст. V—VI. 2. Замічені помилки друку, ст. VII—VIII. 3. Боротьба за польський прегіт по смерті Володислава IV, ст. 1—60. 4. Акти, ст. 63—513. 5. Показчик імен осіб, ст. 515—532. 6. Показчик географічних і етнографічних імен, ст. 533—545.

Матеріали до української бібліографії. Видає бібліографічна комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Том III.** Українська бібліографія Австро-Угорщини за роки 1887—1900. Уложив на підставі автопсії Ів. Ем. Левицький. Том III. [Роки 1892—1893]. У Львові, 1911. Ст. IV+290, 8°. Ціна 6 кор.

Українсько-руська Бібліотека. Видає філльольогічна секція Наукового Товариства імени Шевченка. **Том VIII.** Житєпись Осипа Юрія Гординського-Федьковича. Написав др. Осип Маковей. У Львові, 1911. Ст. VI+592, мал. 8°. Ціна 5 кор. Зміст: 1. Передмова, ст. V—VI. 2. Оцінка жерел до житєписи Федьковича, ст. 1—24. 3. Показчик друкованих уже статей про Федьковича, ст. 25—32. 4. I. Родина Федьковича і його хлопячі літа, ст. 33—68. 5. II. Федькович у Молдові, ст. 69—83. 6. III. Федькович у війську 1852—1859 р., ст. 84—112. 7. IV. Федькович у Чернівцях 1859—1861 р., ст. 113—162. 8. Федькович у Семигороді 1861—1863 р., ст. 163—240. 9. VI. Суспільне житє на Буковині в роках 1848—1884, ст. 241—315. 10. VII. Федькович у Сторонци-Путилові 1863—1872 р., ст. 316—446. 11. VIII. Федькович у Львові 1872—1873 р., ст. 446—483. 12. IX. Федькович знову у Путилові 1873—1876 р., ст. 484—514. 13. X. Федькович у Чернівцях 1876—1888 р., ст. 515—583. 14. Доповнення, ст. 584. 15. Зміст, ст. 585—589. 16. Образки, ст. 590—591.
